

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., féltre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytársaságban.

Esküdtzéki tárgyalások.

Az esküdtzéki tárgyalások meglehetősen hosszú sorozatában a téli ciklus első ítélete tegnap hangzott el. Bali Pap Mihály a múlt év folyamán verekedés közben *Hováth István* helybeli bognárségedet megszurta s az a szúrás következtében meghalt. Egy életet oltott ki s ezért az esküdtbírósg az esküdtek verdiktje alapján négy évi fegyházra ítélte.

Az esküdtek igazmondása előtt meghajltunk. ezt törvény parancsolja. Az erre alapított bírói ítéletet tiszteletben tartjuk, ezt megköveteli a magyar független bírósg iránt érzett rendületlen bizalmunk. S ha ennek dacára mégsem tartjuk elértéknek az esküdtzék idejét hazánkban, tesszük ezt azért, mert számtalanszor begigazolást nyert, hogy az anyagi igazság rovására tisztán-érzelmeik hatása alatt alkotják meg igazmondásaikat az esküdtek. Igaz, hogy az esküdtzék barátai előtt ép ez a körülmény adja meg az esküdtzéki rendszernek a létjogot arra, hogy főbenjáró ügyekben is alkalmaztassék. A esküdtzék, vélik a rendszer barátai, a büntetőtörvénykönyv szigorú rendelkezéseit az adott körülményekhez képest enyhíti, figyelembe véve olyan méltányossági szempontokat, a melyre a bíróság ki nem

terjeszkedhetik. A ciklus végén az érzelmi motívumok hatására s ez utóbbi körülményre is az egyes konkrét esetek kapcsán rámutatunk.

A méltányossági szempontok mérlegelésére vonatkozó okoskodás szerintünk tévedés. Kétségtelen, hogy a büntetőtörvénykönyv módosításokra szorul, amint hogy tagadhatatlan az is, hogy az életben igen sűrűn fordulnak elő olyan esetek, a melyek elbírálásánál a törvény rideg paragrafusai mellett felette fontos szerepe van a bírói méltányosságnak, a bírói belátásnak. Ha azonban a bíró a törvény betűje mellett saját belátására támaszkodva a büntető igazságnak, de a méltányosságnak is eleget kíván tenni: ezzel az anyagi igazságot — legalább emberi felfogás szerint — teljes mértékben veszi figyelembe. Az esküdtzéki rendszer azonban a törvénytudó bíró méltányosságát éppen a büntetés minősítésénél az esküdtekre ruhazza, a bírót pedig tehetetlen bábba zsugorítja össze az esküdtek igazmondásával szemben. Amíg a rendes bírói eljárásnál a bíró a súlyosbító körülményeket tisztán a büntetésből s a vizsgálat adataiból meríti, addig az esküdtzék teljesen a főtárgyalás színpadi hatásai alatt áll s nem a tényközlények súlyosbító és enyhítő részlete, hanem tisztán a saját színházi hangulata

szerint igazodik. Mert más ám valamely bűntényt elejétől végig minden mozzanatában tanulmányozva jogász-elmével elbírálni s más viszont e mozzanatok összesége egyetlen szertartásos alkalomnak, a tárgyalásnak keretében csoportosítva megismerni, mérlegelni s ott rögtön el is bírálni minden jogászai készség nélkül, egyedül a napi foglalkozással járó tudományból, tapasztalatból s jogászai tapasztalatlanlásból táplálva az ítétőképességet.

Ily körülmények között bizony az esküdtek bíraskodása a vádlottra nézve nem egyéb lutrijátéknál, melynek eredménye attól függ, jó hangulatban vannak-e az esküdtek, éreznek-e rokonszenvet a bűnös iránt s meghatotta-e őket a vádlott helyzete vagy nem. Ez pedig igazságszolgáltatás nem lehet, ez szervezett képtelenség.

A-Schützer-ügyhöz.

A Schützer-féle szappanlelep ügye elérkezett az utolsó felvonáshoz. Most már *végelátározatot* hozott ez ügyben a rendőrség. Szóli pedig ez a végelátározat a következőkép:

Székesfehérvár sz. kir. város rendőrkapitánya, mint I. fokú iparhatóság Schützer Jakab, Ós utcza 13. számú házában 1880. évi szeptember havában felállított szappanfőző s azzal kapcsolatos fegyű olvasztó teleprek ezen végelátározat

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Gyakorlat és elmélet.

Irta és a Kereskedő Ifjak Egyesületének február 2-iki estélyén felolvastá: Dr. **Faludi Miksa**, kereskedelmi akadémiai igazgató.

A közgazdaság birodalmának minden foglalkozási és üzleti ágazataiban kezd ébredezni az elméleti kiképzés iránti érzék mint a gyakorlati kivitelnek helyes alapja.

Ezt látjuk a virágzó kereskedelmi, ipar- és gazdasági közép- és felsőiskoláknál, melyek mindannyian nyilvános vagy állami fenntartás mellett azt a feladatot tűzték ki maguknak, hogy a képesség mellett a tudást is jogaihoz juttassák. „*Elmélet nélkül nincs gyakorlat*,” az a jelenkor jelszava.

Nem lehetne állítani azt, hogy ezen tevékenységben a kereskedői osztály vette volna át a vezérlőszerepet. Kevés a kereskedők által fenntartott képző intézetek száma, és azokkal szemben az állami támogatás sem kielégítő. És ezt nem is lehet csodálni, mert ha a kereskedői osztály az ő nagy többségében nem rokonszenvet az elméleti törekvésekkel, bizonyos, hogy a kereskedők is várakozó állást foglalnak el. Még mindig gyakran hallatszik az a nézet, hogy a kereskedőknek praktikusnak kell lennie, és hogy képzés és előtanulmány nélküli emberek kereskedői notabilitásokká emelkedtek, míg olyanok, kik sok ismerettel bírtak, soha sem jutottak vagyonhoz. Ez természetesen igaz, de a mi amazoknál a műveltségéből hiányzott, azt pótolni veleszületett tehetség

és szerzési érzék, természetes üzleti képességgel, a mely tulajdonságokat egyébként megvásárolni nem lehet. Ez ép oly talantum, mint minden más talantum és ha a nagy iorradalomban szabómeszterekből és pincérekéből nagyhirű tábornokok lehettek, nem lehet csodálkozni azon, ha kolduslulak milliómosokká küzdöttek fel magukat. Legkevésbé lehet és szabad ilyen ritka jelenségekkel azt bizonyítani, hogy a nagysághoz ostobaság és tudatlanság szükséges. Ismeretek és jókiképzés előmozdítják a meglevő tehetséget, de a hiányzó tehetséget csakis amazokkal lehet pótolni.

Ezen igénytelen felolvasás keretében a fentebbi szempont uralkodik; nincsen benne külön rendszeres tanítás, csak párbeszéd alakjában feltüntetve a kereskedelmi és gazdasági politikának legfontosabb napikérdései: párbeszéd alakjában, a melyeket a gyakorlat embere és az elmélet embere egymással folytatnak. Ha pedig látnám, hogy ebből csakugyan tanulást merítenek, úgy nem csak gazdagon jutalmazva érezném a reá fordított csekély fáradságot, hanem örömmel vállalkoznám arra, hogy azt végigvezessem más alkalommal is, hisz azzal csak hivatásomat teljesíteném.

A gyakorlat embere. Hogy ön, tanár ur, a kereskedői képesség mellett a tudásról sem feledkezik meg, és abban is szivesen válaszol, nagy örömet okoz nekem. Ugy látszik, hogy a kereskedői világ, még nem barátokzik meg eléggé a tudással.

Az elmélet embere. Abban igaza van; lépten nyomon találkozunk e szomorú tapasztalattal. Pedig minden üzletágnak, mely ezen elnevezésre méltó — két szakmája van: a tudás szakmája,

és a képesség szakmája. Az elsőt elődeink szellemi vívmányainak, és tapasztalatainak kutatása, az utóbbit a gyakorlás által nyerhetjük meg. Mindkettőnek ismerete feltétlenül szükséges ahhoz, hogy valaki szakember, tehát tőkéslet kereskedő legyen. A tudás kölcsönzi a kereskedőnek a jellemzilárdságot és a szellemi erőt, hogy a törvények keretében rendelkezék és cselekedjék, de egyszerűen az üzleti életben előforduló unalmas részleteket is szellemi léglökrel veszi körül, úgy hogy az ember nem veszhet el a kereskedőben. Nagyon helyesen mondta Goethe: „a valódi kereskedőnek kell a legszeleesebb körü szellemmel bírnia.” A ki a kereskedőnek valódi jelentőségét és magas feladatát elfogta és megértette, a ki tudja, hogy a kereskedelem az egész föld kereskedését behálózza, és a szó szoros értelmében az egyetlen kozmopolitikus és általános foglalkozási ág, az elismeri azt is, hogy a kereskedő ifjuságot sokoldaluan és alaposan kell kiképezni. A kereskedő osztály, mely hivatva van arra, hogy a kereskedelmi kamarákban, a kereskedelmi és forgalmi érdekek őrzője és tanácsadója legyen, és a kereskedelmi törvényeszkéknél mint bíró szerepeljen, annak kiváló műveltségre kell törekednie, akár kereskedelmi iskolák látogatása, akár magántanulmányok és olvasmányok által. Az irodái kiképzés egyedül nem nyújthatja ezen szak tudományi kiképzést. A milyen neveléses volna, ha a főnök szak tudományos előadásokat tartana, és irodáját iskolateremmel változtatná, époly fura és neveléses volna az, ha az iskolában csakis a kereskedő-mesterséget tanítanák, és az időt mely tudománytárgyak elsajátítására fordítandó, professionatus rutin tanítására pazarolnák el.

Mai lapunk 4 oldal.

jogerőségétől számitandó egy év alatt beszün-
tetését — figyelemmel az 1884. évi XVII. t. c.
25. — 30. §-ára, ugye e tárgyban Székesfehérvár
sz. kir. város tanácsának múlt évi 13430. szám.
alatt hozott és a keresk. ügyi m. kir. minister
ur által 68370. VIII. 903. számú leiratával jóvá-
hagyott határozatára — elrendeli s annak fo-
ganatosítására a jelzett felelősi jelenlegi tulajdo-
nosát s netáni jogutódát a különbeni törvényes
következmények terhe mellett kötelezi.

Indokok.

Schützer Jakab Ősz-utca 13. sz. házával
általa 1880. évi szept. havától gyakorolt szappan
főzés és ezzel kapcsolatos fagygu-olvasztás gyá-
korlására néve közegészségügyi s tűzbiztonsági
szempontból kérelmetzett Flaskár József és társai
által telepbovítés, illetve üzennagyítás címén újabb
telepengedélyezési tárgyalás, mely a 4663. 903.
kap. szám alatt elrendelt helyszíni szemle alkalmával
1903. június 13-án megtartván, szakértő
közbevonása mellett megállapított, hogy üzennagyobbitás
az újabb beállított kazán mellett, a régi kazán
üzemen kívül helyezésével nem történt s így alulirott
altal 4081. sz. a hozott véghatározattal a kért újabb
telepengedélyezési tárgyalás mellőztetett.

Ezen véghatározatot Flaskár József és társai
6307. kap. sz. a. igatott felelőssel megtámadták
s most már a telep beszünítését kérték ezen
indokollással, hogy Schützer Jakab a jelzett telepen
szappanfőzést s fagyguolvasztásra telepenge-
déllyel nem bír.

A városi tanács mint I. foku iparhatóság
ezen felelőszere s az arra 6615. sz. alatt beadott
I. foku iparhatósági jelentésre hozta az 13430. 903.
számú határozatot, mely Schützer Jakab részéről
előterjesztett felelőszere megtámadtatván, a keresk-
edelmügyi m. kir. minister 68370. VIII. 903.
számú leiratával helyben hagyott s mely hatá-
rozat az I. foku iparhatóságot a törvény és jogel-
lenesen fennálló s a tűzbiztonságot, nemkülönben
a közegészségügyvet veszélyeztető ipartelep beszün-
tetése ügyében határozat-hozatalra utasította.

Ezek előre bocsátása után — tekintettel arra,
hogy Schützer Jakab által 1880. évben 4325. kap.
sz. a. szappanfőzést telepre kért engedély kiadását,
melyre a telep tárgyalás 1880. szeptember 26-án
megtartott, a felvett jegyzőkönyvben az érdekeltek
a telep felállítására ellen tiltakoztak, csakis az
akkori I. főorvos gázmészátóval tartotta meg-
gedhetőknek, — továbbá tekintettel arra, hogy
ezen telepengedélyezési tárgyalás után történt
hatósági intézkedésről irat egyáltalán fel nem
található s hogy az 1903. október 12-én az ér-
dekeltekkel felvett jegyzőkönyvben az összes
érdekeltek határozottan kijelentették, hogy a telep-
engedélyt sem szóval sem írásban soha ki nem
adott s ennek ellenkezőjét a folytatolag október
15-én felvett jegyzőkönyvben egyedül dr. Perli

A gyakorlat embere. Ön tanár ur, most a kereskedelem valódi jelentőségét és magas hivatását hozta szóba; legelőször is azt szeretném megismerni, mivel az fel nem ismerhető abból a mai napság uralkodó nézetből, hogy a kereskedelem nem egyéb, mint vétel és eladás haszon céljából.

Az elmélet embere. Szomorú, de igaz, hogy a kereskedővilág nagy százaléka soha nem is ismerte a kereskedelemnek és magas hivatásának szóbát; legelőször is azt szeretném megismerni, mivel az fel nem ismerhető abból a mai napság uralkodó nézetből, hogy a kereskedelem nem egyéb, mint vétel és eladás haszon céljából.

Az elmélet embere. Szomorú, de igaz, hogy a kereskedővilág nagy százaléka soha nem is ismerte a kereskedelemnek és magas hivatásának szóbát; legelőször is azt szeretném megismerni, mivel az fel nem ismerhető abból a mai napság uralkodó nézetből, hogy a kereskedelem nem egyéb, mint vétel és eladás haszon céljából.

Miksa, a telepengedélyt kéro ügyvédje állítja azzal, hogy a tárgyalás után a telep engedély az akkori I. foku iparhatóság által szóval megadott s így az érdekeltek elestek attól, hogy a telep engedélyezés ellen felelőszere állhettek volna, a melynek alapján az ügynek II. illetve III. foku elbírálás alá kellett volna kerülnie; végül tekintettel arra, hogy a közegészségügyi ártalom a I. főorvosnak f. é. 425. sz. a. beterjesztett jelentése szerint teljes mértékben fennáll s a tűzbiztonság is — az udvar keskenységénél s a szomszéd ház nádtetőjénél fogva — csak kisebb mértékben állítható elő: a szappanfőzésre s ezzel kapcsolatos fagygu-olvasztásra a telep további üzenben tartásázt be-züntetni kellett annál fogva, mert a jelzett Ősz-utca 13. sz. házra a telepengedély az előadottak szerint az ipartörv. 30. §-hoz képest tényleg kiadva nem lett.

Habár Schützer Jakabra, mint a telepen szappanfőzést 23. éven át gyakorolt s tetemes be-
ruházásokkal folytatott üzem-tulajdonosra felette káros, azt mégis az I. foku hatóságnak a keresk. ügyi ministerleg jóváhagyott határozathoz képest beszüntetni kellett, s a méltányosság alapján fél részére a károsodástól leendő megóvása végett a beszünítésre egy évi határidőt kellett szabni.

Ezen véghatározat Schützer Jakab képviselőjében dr. Eisenbarth Károly igazolt ügyvédjével, — ugy Flaskár Józseffel, érdekelte többi I. társai nevében is azzal közölték, hogy a jogosultak ezen véghatározat ellen felelőszereket a véghatározat vételétől számitott 15 nap alatt ezen I. foku iparhatóságnál bejelentették, a honnan lesznek az iratok II. foku elbírálásra a városi tanáchoz beterjesztendők.

Székesfehérvárott, 1904. évi január hó 20-án.

Reé István
rendőrfőkapitány.

UJDONSÁGOK.

A főhercegnő a zárdában. Magas vendége volt hétfőn f. hó 1-én délután az irgalmas nővérek vezetése alatt álló Ferenc-József nővérel intézetnek. E napon látogatta meg ugyanis Erzsébet Anidlia főhercegnő a jeles intézetet, hol városunk leánykái oly gondos nevelésben részesülnek. A főhercegnő délután 2 órákor érkezett az intézetbe, melynek földszintjén az intézet igazgatója, Szabócsics Jenő apátnakonok, a zárdá főnöknője és a nővérek fogadták. A fogadás után a főhercegnő, ki udvarhölgye Wenzel bárónő kíséretében jött, megnézte az egész intézetet. A kápolnában rövid imát mondott, majd sorban meglátogatta a polgári és elemi leányiskola, valamint

tem azon gazdasági foglalkozás, mely az árak kicsérélését a termelő és fogyasztó között közvetíti, és arra törekszik, hogy az árak értéket emelje: és az emberi szükségletek kölcsönösen kielégítse. Meg kell tudni, hogy a kereskedelem igen fontos gyűrűje a gazdasági láncolatnak, hogy mérhetetlen szolgáltatásokat teljesít az emberiségnek az által, hogy az egyes embernek és az egész világnak szükségleteit a kielégítési eszközökkel egyensúlyba hozza; az egyik hely hiányát vagyis a keresletet, a másik hely fölöslegével vagyis a kínállattal fedezi, és így az egész gazdasági életnek egyenletes fejlődési menetet biztosít. De nem csak az arbitrageban, azaz a helyi viszonyok kiszámányolásában, hanem az üzérkedésben, a spekulációban is nagy szolgálatot tesz a kereskedelem. A valódi spekuláció az egész emberi társadalomra néve produktív azaz termelékeny, habár azt naponkint uszora gyanánt bélyegzik meg. A borkereskedő, a gabonakereskedő, a kávékereskedő, a ki a szüret vagy aratás kílátásaiból előre látja a hiányt a fentnevezett árucikkekben és azért előre gondoskodik, hogy árucikzeit jókor beszeresse, ezzel a közzgazdaságnak tesz szolgálatot, mert az előző év fölöslegével gondoskodik a jövő év hiányáról, és így a fogyasztónak hiányzó takarékoságát és előrelátását kikorrigálja saját időszéri tevékenységével.

(Vége köv.)

az óvodások összes tantermeit, hol a növendékek rövid üdvözlő beszéddel fogadták. A főhercegnő kedves leereszkedéssel fogadta a leánykák szeretetének és hódolatának őszinte megnyilatkozásait, érdeklődött dolguk, tanulmányuk iránt s többeket magyarul szólított meg. A látogatás jó két óráig tartott, melynek végével a főhercegnő a látogat felett teljes meglegedésének adva kifejezést, 15 után távozott az intézetből.

Főuri vadászati Zichy Aladár grófnak a néppárt elnökének vajtai birtokán a napokban folytak le a vadászatok nagy sikerrel. A vendég-szerető házigazdán kívül részt vettek a vadászaton: *Mailath György gróf, ifj. Zichy János gróf és Maszlay Pál országgyűlési képviselők, Zichy Rafael gróf és ifj. Mailath György gróf.* Területre került 844 nyul, 60 fájdkakas, 1 róka, összesen pedig 877 vad. A vadász házigazda öröme több napig tartózkodtak a vadászó főurak a vajtai kastélyban.

A Verebi Végh család gyászja. Mely meglelődéssel értesülünk arról a súlyos csapásról, mely megynék egyik legrégibb és legiszteletibb családját, a Verebi Végh családot ifj. Végh Endrénak, Végh Endre nába-kövési földbírtokosának halálával sújtotta. Fényes szellemi tehetségű mint egy nagy név birtokosa és öröke nagy jövőre lett volna hivaéva, szép reményeket váltott volna valóra, de jött egy hatalmasabb úr, mely rideg szeszélyével letette a remény virágait és kiszakította az ifjú ököret ősi földjéből. Evékig kintozta, aztán megölte a szívját. Most már néman pihen a Végh-család csendes temetőjében Verben. Virraszon nyugalma felett a hit és szeretet, mely szenvedési közt vigasztalója volt. A szomorú eseményről következő gyászjelentést kaptuk:

Verebi Végh Endre és neje született daruvári Daruvary Hona a maguk, valamint Mária, László gyermekek és az őz-szes rokonsg nevében is mély fájdalommal tudatják, hogy forrón szeretett fiuk, illetőleg testvérük és rokonuk

VÉGH ENDRE

Budapestben 1904 évi január hó 31-én éjjel 12 és fél órákor hosszas szenvedés és a halálkökök szentségének felvétele után életének 16-ik évében szívszélhűdés következtében elhunyt.

A boldogulnak földi maradványait február hó 1-én d. u. 4 órákor be-szenteltetvén, Verebi (Fejérmegyei) szállították, hol f. hó 2-án d. u. 3 órákor a családi sírkertben örök nyugalomra helyezték.

Az engedélyt szentesítse áldozat pedig f. hó 3-án délelőtt 10 órákor fog a verebi rom. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatattani.

Áldás és béke legyen a drága halott porai felett!

A Vörösmarty Kőr választmány a tudatja, hogy felolvasási sorozatában a negyedik felolvasás vasárnap, február hó 7-ikén este fél hat órákor lesz. Dr. Kapossy Endre, főgimn. tanár olvassa fel „Művészeti ríszonyok a görögöknel” című tanulmányát. A nagyközönséget a felolvasásra meghívja a választmány.

Iskolai ügyek. Városunk déli része: a Vízváros és Tóváros rohamosan népesedik. Új utcák keletkeztek az utóbbi években s a mint a város felső fele megmaradt régi konzervatívizmusában, ép oly gyors a haladás a déli részén. A népesség szaporodásával egyértelmű az iskolák fejlesztésének szükségessége, a mi annál égetőbb, mert Székesfehérvár azon ritka városok közé tartozik, a hol egy családra (a külvárosokban) átlag két gyermek esik. Ugy a Tóváros, valamint a kórház- és óajutcai iskolák évek óta küzdenek az iskolás gyermekek órási számával. Az óajutcai iskola első osztályába pl. 130 gyermek van beírva s közülük még a téli időszakban is megjelenik 110-120 gyermek. Természetes, hogy ily viszonyok mellett sem az egészségügyi, sem pedig a pedagógiai szempontok nem érvényesülhetnek. Egy új iskola felállítására már régi és sokszor sürgetett óhaj képez. Eddig megakadt a különböző retortákban, de — a mint halljuk, legközelebb mégis valóra válik. A tanács utasította Winkler főmérnököt a terv elkészítésére s óhaja, hogy az új iskola a Piros alma telkén még az idén megnyitassék.

A másik hír szintén nagy örömet kelt a tanítóság körében. A vallás és közoktatásügyi minister határozatot hozott, hogy a tanítók városunkon kívül elhölthető évei, valamint a két évi ideiglenesség a korpólékba visszamenőleg is betudandó s a város által érdekelteknek kiutalványozandó.

Szirkék József igazgató tiszteletére igazgatói minőségében történt megerősítése alkalmából a helybeli tanítótestület bankettet rendezett a tisztviselők Otthonában. Mintegy nyolcvanán jött össze az igazgató tisztelői s már-már nem volt messze a hajnal ébredése, mikor a kedélyes társaság bucsút mondott az igazán otthonias Otthonnak. A bankett folyamán a tanítótestület nevében Pansch Rafael üdvözölte az ünnepeltet, majd Festetics Bennó gróf, Bilkei Ferenc, Szirkék József, dr. Kerekes Lajos, Imre Lajos, Nagy Géza segédtanfelügyelő, Németh István és Kecskés Elek mondtak ügyes, talpraesett felkötőket. Vacsora után táncra perdült az ifjúság s az Otthon specialitása, a közkedvelt "hivataln banda" ez alkalommal is fáradsáttalanul teljesítette önként és jókedvvel vállalt kötelességét.

Az Ottáregylet szinté miséje e hó 7-én tartatik a szemináriumi templomban.

Az állandó vegyes felülvizsgáló bizottság április 21, május 26, június 22, október 17 és 27, továbbá november 17-én fog működni. Polgári orvosul a honvédelmi miniszter dr. Fanta Adolf orvost kérte fel.

A kereskedő ifjak egyesülete különféle elnevezés alatt immár három évtizedes multra tekinthet vissza. Nem fényes mult ez, mert telenség, agónia s elmulás váltják fel benne egymást. Most harminc év után haló poraiból ismét felkelt, lábra állt ez az egyesület s ha az előtűnik levő tények nem csalnák, a jelen tevékenységét fényes jövő fogja követni. A kezdeményező néhány fiatalember lelkesedése, munkássága, ügybuzgalma már most sincs jutalom nélkül, mert az egyesület a nyilvánosság előtt is megmutatta, hogy él, az élethez erje van s megmutatta: zt is, hogy életcéja komoly, nemes, szükséges s így közfelfeleme, de köztámogatásra is érdemes.

Kedden este az egyesület Bank-utcai helyiségében ünnep volt. Nem fény, nem pompa adta meg az ünnepi színezetet, hanem az első lépés komoly fontossága. Dr. Faludi Miksa, a felsőkereskedelmi iskola igazgatója tartott ez alkalommal felolvasást „Gyakorlat és elmélet” címen. Rámutatott a gyakorlati ismeretek mellett az elméleti képzettség fontosságára s kérdés és feleletekben ügyes diaktikai módorban oktatta mintegy 100 főre tehető figyelmes hallgatószámát. A felolvasást egész terjedelemben közöljük s így bővebben méltatunk fölösleges. A felolvasást társasvacsora követte, melynek folyamán dr. Schlaumadinger Jenő a felolvasót, dr. Faludi Miksa igazgatót az egyesület felvirágzására ürtette poharát s ennek tagjait éllette egy-egy tartalmas felkötőben. Poharköszönőkben továbbra sem volt hiány. A kedélyes társaság az éjféli óráig maradt együtt.

Anyakönyvi kinevezés. Sugár József hercegfalvai segédjegyző helyettes anyakönyvvezetővé nevezetett ki.

Felolvasás. Hefler Pál börgöndi számtartó, mint a fejmegyei gazdasági egyet kiküldöttje, folyó hó 2-án d. u. 3 órakor a tom. kath. iskola helyiségében gróf Cziráky Antal, uradalmi gazdatiszték s a községi előjáróság jelenlétében tartott az „Állattenyésztésről” valóban tanulmányos és októató felolvasást. Cziráky Antal gróf kijelentette, hogy ha a községi gazdák óhajják úgy a tél folyamán még rendez a gazdasági egyesület felolvasást, a mely kijelentést az egybegyűltek nagy lelkesedéssel fogadták.

Meghívó. A székesfehérvárot állomásozó cs. és kir. őrmesterek és egyenrangúak f. évi február hó 13-án a „Magyar Király” szálloda termében zártkörű táncestélyt rendeznek. Kezdeté este fél 9 órakor. A hölgyek felkérértnek egyszerű öltözetben megjelenni.

Hamis ötkoronások. Jelezük már, hogy Kováts Sándor abai lakos a feleségével együtt a budapesti rendőrség kezébe került, mert bőven volt náluk a hamis ötkoronás s rendszerint Budapesten hozták forgalomba. A vizsgálat melegeben megindult s ennek eredménye az lett, hogy két budapesti detektív Abára rándult, Szabó Sándor bukkot vasúti vendéglőnél házkutatást tartottak s csakhamar megtalálták a pénzverő masinát is. Nem lehetetlen, hogy a pénzhamisító bandának még több tagja is van, akikről azonban egyelőre hallgat a krónika.

Vizsgálat a korbázi gondnok ellen. Orbán Imre, a Szent-György kórház gondnoka ellen már hetek óta folyamatban van a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat. Ma kihallgatták Orbánt s az általa bejelentendő tanúk meghallgatása után a továbbiakra nézve az alispán fog dönten. A felhozott vadakra vonatkozó vizsgálat anyagát egyelőre nem érintjük.

A Vizvárosi kath. kör febr. 2-án fényesen sikerült bált rendezett, mely úgy a megjelentek szép számát, valamint az anyagi és erkölcsi sikert tekintve a kör minden eddigi hasonló mulatságát felülmúlta. A kör tagjainak rendkívül kellemes meglepetést okozott, hogy a kör új elnöke, Posits Mihály kánonok is megisztelte őket megjelenésével.

Felülfizetni szivesek voltak: N. N. 20 kor.; Posits Mihály 10 kor.; Flaskár József 4 kor.; Bilkei Ferenc, Schmetzer Nándor 3-3 kor.; Lukátsy Antal 2 k. 80 fill.; Csucs István, Kristóf Károly, N. N. 2 k. 40 f.—2 k. 40 f.; Szenzenstein János 2 k. 20 f.; Csucs István, Galambos István, Korrent Antal, Knitthofer György, Lakatos Frigyes, Lézer Ferenc, Mayer Ferenc, N. N., Pénzes Imre, Raáb József, Stolcenberger Ferenc, Szigi József 2-2 k.; Knitthofer Ferenc 1 k. 40 f.; Horváth István, Nöczser István 1 k. 20 f.—1 k. 20 f.; Bodó István, id. Fekete József, Horváth I., Kerbler Matyas, Kerbler N., Knazovitzky Elemer, Schuller Ferenc, Stieger Péter 1-1 k.; Bognár Béla, Bring Simon, Mráz Vencel, Szalay József 80-80 f.; Barkovits István, Ráner István, Szigi Ferenc, Tóth Imre 60-60 f.; ifj. Fekete István, Horváth Géza, Kováts Béla, Kováts István, N. N., N. N., Papp Ferenc, Piser István, Szalay Mariska és Juliska, Szalay Ferenc, 40-40 f.; Jungluth Ferenc, Klein Antal, Csáder István 20-20 f., Teimer Ferenc 10 f.

Az iparkamarai tagok választása iránt nagy az érdeklődés. A mint értesülünk az eddig említetteknek kívül Say Ferencnek és Havranék Antalnak megválasztása mellett nagy mozgalom indult meg. A mi melán meg is illet mindkettőt tevékenységük és széles szakkörű tudásuk alapján.

A Iovasberényi „Kath. Népkör” folyó hó 2-án d. u. 4 órakor tartotta rendezés közgyűlést gróf Cziráky Antal fővédnök elnöklété alatt. Önagyméltóságának lelkes megnyitói szavai után Prahl Antal terjesztette elő elnöki jelentését, melyből megemlíthjük, hogy kath. népkörnek 81 tagja van. A mult évben bevételé volt 237 kor. 10 fill. kiadása 169 kor. 35 fillér. Pénztári maradvány 67 kor. 75 fill. Vagyon: a M. K. postatakarék-pénztárban 230 kor. 86 fill., a fogyasztási szövetkezetnél 5 üzletrés: 25 korona értékben. A folyó évre előfizetett a „Budapesti Hirlapra,” „Fejérmegyei Naplora,” „Vasiraport Ujság” és a „Magyar Földművelő” című lapokra. Föt. Hazy Alajos ny. plebános egész éven át ingyen adja át a „Herkó Páter” és a „Kath. hitejtésztök” lapját. Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter ur a „Magyar Gazdaszövetség” ajánlatára a mult év folyamán 173 dbról álló népkönyvtárt, és 20 koronát volt kegyes adományozni, a miert ez uton is hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Tisztújítás eredménye: elnök Prahl Antal, alelnök ifj. Elbert János, háznagy Föt. Hazy Alajos, jegyző Papp János, könyvt. Mohl János, penzt. Schieder Kálmán, választ. t. Asserl Pal, Bérés János, Bed János, Elbert Ignac, Feind Ferenc, Gábris János, Hetfisch István, Metzger András, Mong János, Quenc József, Róth János, Schneider Ferenc.

A Iovasberényi kath. Népkör január 31-én tartotta szokásos táncmulatságát saját pénztára javára a „Zöldfa” nagyvendéglő helyiségében. A bál fényesen sikerült s 100 koronán felüli tiszta hasznót hozott a Kör javára. Ez alkalommal felülfizetni kegyesek voltak:

Herceg Eszterházy Miklós és gróf Cziráky Béla 10-10 koronát. Föt. Krécsy Károly 3 kor. Krauzler Béla és ifj. Elbert János 2-2 kor. Papp János, Bérés János, Mohl József és Sulek János 1.50-1.50 f. Föt. Hazy Alajos, Hefler János, Elbert János, Elbert Ignác, Kulász Imre 1-1 kor. Sziártó Károly, Marton György, Breitenbach József, Prahl Antal, Bischoff Miklós 50-50 f. Füllöp András 40 f. Nagy János 30 f. Spindler Ferenc, Hajnal János 20-20 f. Spindler István, Mohl Mihály és Schieder Kálmán 10-10 fillért.

Fogadják ezuton is hálás köszönetünket. A rendezőség.

Menyecske-bál. Fényes sikerű mulatságot rendezett folyó hó 1-én a móri intelligencia a Szarvas szálloda összes termében, a melyek eddig soha nem láftott fényben tündöklöttek. Farkas Sándorné kir. járásbíróné kezdeményezésére ugyanis Mór intelligens hölgyei elhatározták, hogy oly menyecske-pikniket rendeznek, a melyhez hasonló eddig még nem volt az elhatározást tett követte, s aór hölgyeinek fáradságot nem ismerő buzgalma az estélyen oly rózsás hangulatot termített, a mely a jelenvotakra sokáig felejthetetlen lesz. A mulatság pompás vacsorával vette kezdetét, melyen Mór szépei lekötözött vendégszeretettel és előzenyességgel kínálták a jobbnál-jobb ételeket, lelki öröm volt nézni a szebbnél-szebb menyecskéket és leányokat, mint sürgötek-forogtak s mily lelkiismeretességgel teljesítették háziasszonyi teendőiket, lekötözve a nagy vendégszeret, a mely a vidékről és a fővárosból oda özönlött. A vacsorát tánc követte, a mely a legvidámabb hangulatban csak reggeli 6 órakor ért véget.

Jelen voltak: Asszonyok: özv. Bolla Jánosné, Buder Józsefné, Czacher Jánosné, Csendes Aladárné, Dömötör Gézáné, Farkas Sándorné, Fischl Imréné, Förstner Mórné, Gurgulits Antalné, Heisler Mórné, özv. Kamptz Alfrédné, Kégné, Vértessy Anna, özv. Klazer Jánosné, Kovács Sándorné, Marosy Lipótné, Müller Rezsóné, Pentz Lajosné, Pölöskey Sándorné, Steiner Józsefné, Steiner Mártonné, dr. Szauer Györgyné, Szauer Ferencné, Szőke Miklósné, Turmayer Gyuláné, Wencel Józsefné, Wicsner Istvánné. **Lányok:** Bolla Hedwig, Farkas Margit, Fischl Izabella, Fischl Mariska, Kamptz Mariska, Kégl Anna, Müller Janka és Kristina, Orbán Vilma, Sághy Esztké, Steiner Irma és Lujza, Szőke Vilma, Wencel Margit és Vilma, Wicsner Vilma.

Orvvadászat. Csik Sándor abai gépész több társával együtt a szt.-iváni határban orvvadászaton érték. A büntető eljárás folyamathatá tétett ellenük.

A munkások rokkant és nyugdíj-egyletének helybeli fiókja által rendezett táncmulatságon felülfizetni szivesek voltak: Havranék Antal 10 kor., Szuborits Jenő 4 kor., Kristóf Károly 5 kor., Szokolai István, Bátky Pál, Csipke János, Ispais Ignác, Bajor Vilmos, Mráz Vencel, Kohári János, Cszmadia Vendel, Esser Alajos, N. N. 2-2 kor., Stummer Károly, Lackovics Béla, Arany Sándor, Kovács Nándor, Süth Sándor, Szeidl János, Rejha Károly, Hortolányi János, ifj. Dombrovsky János, Héra Károly, Schmöck László, Adamecz József, Tarics János, Perc Imre, Herkner József, Nyári József, Krafftman Vendel, Varga Ferenc, Gróf Imre, Kapitány Viktor, Tógl Lajos, Bartussek Antal, Sáfár Lajos, Jund Marton, Barti János, N. N., N. N. 1-1 kor., Neubauer József, Cszmadia János 80-80 fill., Kaufman Simon, 60 fill., Hauler Károly, Onódi György, Elek Lajos, Pál József, Tungler József, Szakál Ferenc, Lutor József, Arany Istvánné, Medve Mihály, Cizel Kálmán, Fehér Odón, N. N. 40-40 fill., Szabó István 30 fill., Niksz Lenárd 20 fill. A felülfizetőknek ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a főegylet elnöksége.

Tolvaj-handa. Már hónapok óta kisebb-nagyobb lopások tetesait nyomozta a rendőrség, míg végre szép eredmény jutalmazta a fáradságot. Gondos szűnetelés, elővizsgálat után Simon Sándor alkaptány Liszt Ferenc rendbörtözzel tegnap délelőtt megjelent Lukács Mihály szászréti lakásán. Ott találta Lukács Ferenc 21, Horváth István 20 és Lukács János 10 éves legénykéket, akik nagyon megszeppentek a váratlan vendégek látásra s kétségtelen jelet adták bűnösségüknek. Simon kapitány nyomban házkutatást tartott s talált lopott kukoricát, élelmiszert, ruhát stb. egy társzekerre való. Házkutatás közben haza ért a család, Lukács Mihály s a felesége is, akik óhajtották ugyan játszani az ártatlant, de hát kétségtelen, hogy ők voltak az orgazdák s így az egész kompnánia megköltözve került a város-házára, hol eddig a jeles fickók mintegy 20 bűnetet vallottak be. A vizsgálatot tovább folytatja a rendőrség s valószínű, hogy még sok kiderítetlen lopás kerül napnyire.

SZINHÁZ.

A szerda esti előadásról a nagy anyaghamz miatt csak legközelebbi lapunkban számolhatunk be.

MEGHIVÓ.

A „Székesfejvári Keresztény Fogyasztási Szövetkezet“

Rendes Évi Közgyűlését

f. hó 14-én délután 3 órákor

a belvárosi kath. kör helyiségében tartja, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. A zárszámadások, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek tárgyalása, s a tiszta jövedelem feletti való határozat.
3. Elnök, alelnök és 3 igazgató választása.
4. Három rendes és két pót-felügyelő bizottsági tag választása.
5. Esetleges indítványok (ha legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt beadatnak. Alapszabályok 29 §-a.)
6. Két tag kiküldése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

MEGHIVÓ.

A „Székesfehérvári Takarékpénztár“ 1904. évi február hó 20-án, délután 3 órákor az intézet helyiségében

58-ik rendes évi közgyűlését

tartja,

melyre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14-ik §-a értelmében a közgyűlésen részvételre csak oly részvény jogosít, mely a részvevőre legalább négy héttel a közgyűlés napja előtt átiratott és a mely még le nem járt szelvényeivel együtt legkésőbbben a közgyűlést megelőző napon a társaság pénztáránál letétetett, vagy melynek 23. §-a c) esetében bírói letétbe helyezése igazoltatik.

Közgyűlési tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése 1903. üzleti évről.
 2. A felügyelő bizottság jelentése, 1903. üzleti évről.
 3. Határozat a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása tárgyában
 4. Számadási felmentvény tárgyában határozat az igazgatóság és felügyelő bizottság részére az 1903. évi számadásra nézve.
 5. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj alapszabályoknak a részvénytársulati ügyvédre kiterjesztése tárgyában.
 6. Megválasztása:
 - a) négy igazgatósági tagnak hat évre,
 - b) kilenc választmányi tagnak hat évre,
 - c) egy választmányi tagnak három évre.
- Székesfehérvár, 1904. évi január 30-án.

Az igazgatóság.

A Székesfejvári Keresztény Fogyasztási Szövetkezet mérleg-számlája

Vagyon.	1903. január 1. -- december 31.				Teher.	
	Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.
Késpénz			1210	64	8350	—
Árukészlet			13614	40	9143	19
Adóskók			2908	24	1218	68
Felszerelés	2500	66			1195	97
20% leírás	500	13	2000	53		
Alakulási költség	102	94				
20% leírás	20	58	82	36		
Egy havi házbér			91	67		
			19907	84		
					19907	84

Kiadás.	Veszteség-nyereség-számla				Bevétel.	
	Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.
Házbér			1375	—		
Személyzet fizetése			4162	—		
Adó és illeték			610	17		
Szállítási költség			2261	—		
Üzleti költség			591	41		
Felszerelés 20%			500	13		
Alakulás 20%			20	58		
Egyenleg mint nyereség			1195	97		
			10716	26		
					10716	26

1902. december 31-én volt 454 tag, 767 üzletrésszel, 1903. évben belépett 42 tag 68 üzletrésszel, kilépett 0 tag 0 üzletrésszel. 1903. december 31-én van 496 tag 835 üzletrésszel.

Székesfehérvár, 1903. december 31.

Streit Ferenc,
alelnök.

Kósa Ferenc,
igazgató.

K. Horváth István,
elnök.

Knittelhoffer Ferenc,
igazgató.

Pangl Lipót,
igazgató.

Ezen mérleg-veszteség- és nyereség számla, a felügyelő bizottsági tagok által megvizsgáltatván, rendben és a kereskedelmi törvényekkel megegyezőnek találtatott.

Kelt Székesfehérvárott, 1904. január 31-én.

Schmölitz József,
a felügyelő bizottság jegyzője.

Dr. Szabady József,
felügyelő bizottsági tag.

Dr. Klauz György,
mint a felügyelő bizottság elnöke.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott